

SLOVENSKI NAROD

Naša vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 2 D, do 100 vrt 2D 50 p, večji inzerati peti vrt 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslanična plačana v gotovini.

Pred železniško konferenco

Prometno ministrstvo je sklicalo za dne 16. novembra v Beograd železniško konferenco, na kateri se ima določiti splošen gradbeni načrt železniške mreže za celo državo. Po tem načrtu naj bi se vršila zgradba železniških prog v bodoče, tako da bi vsaka novozgrajena proga tvorila organski del naše celokupne železniške mreže. Ta splošen načrt naj bi bil izraz naše nacionalne prometne politike.

Ta korak prometnega ministrstva bo gotovo toplo pozdravil vsakdo, ki je do sedaj opazoval našo nesmotrno železniško politiko, ki se je menjavala ob vsaki vladni spremembi. Pozdraviti je ta načrt že radi tega, ker se bo končno enkrat najvažnejši del našega gospodarstva — promet — opustil strankarsko-političnim spon in postavil na zdrave temelje državnih in gospodarskih interesov. Le tako in na ta način je pričakovati najhitrejšega ozdravljenja naših razdrapanih prometnih razmer.

Ugotovitev točnega programa in načrta za zgradbo železnic pa je tudi sicer vevlažnega pomena. V gospodarskih krogih se je že ponovno naglašala potreba razširjenja našega železniškega omrežja. Vprašanje najkrajših, razmeram najbolj odgovarjajočih zvez zaledja z našimi pomorskimi lukami, spojitve posameznih pokrajin s centralami in najvažnejšimi gospodarskimi centri — vse to postaja od dne do dne aktualnejše, vendar pa pod sedanjimi razmerami ni nikakega izgleda, da bi se vsi ti načrti v dogledni dobi uresničili. Potreba Jadranske železnice je tako velika, da se za ta problem ne zanimajo samo naši domači gospodarski krogi, ampak tudi zunanji svet. A kljub temu ne pride z mrtve točke. Mnogo se je že razpravljalo tudi o zvezi Slovenije z morjem. Slovenija danes nima prikladne železniške zveze z morjem, kar v veliki meri ovira njen normalni gospodarski razvoj.

Bila je res že skrajna potreba, da se vsa ta vprašanja združijo in postavijo na novo podlago, ki bo omogočila smotreno zgradbo našega celokupnega železniškega omrežja. Projektiranih je bilo toliko zadnjih let sicer že mnogo novih prog, toda vsi projekti so se razbili na finančnem vprašanju, četudi je treba pri tej priliki naglasiti, da bi se bilo lahko mnogo več storilo. Naj omenimo le Blairovo posojilo, ki je bilo določeno izključno le za zgradbo novih prog. Bile so še mnoge druge več ali manj ugodne ponudbe, toda naše vlade so se mnogo bolj bavile s političnimi in strankarskimi vprašanji, kot pa z nujnimi in važnimi gospodarskimi zadevami.

Splošni načrt za zgradbo našega železniškega omrežja pa ne sme postati zopet predmet političnih in strankarskih spekulacij. Načrt se mora pred vsem opirati na celokupne državne in gospodarske potrebe, upoštevajoč nujnost in važnost posameznih prog tako v splošno gospodarsko-državno, kakor tudi narodno-obrambeno oziru. Kar je najnujnejše in najpotrebnejše, naj se zgradi najprej in šele potem naj pridejo na vrsto manj važne proge. Do podrobnosti izdelan načrt mora postati zakon, ki bo obvezan in merodajen za vse vlade, ne glede na njih politično konstelacijo in trenutne vladne spremembe. Le tedaj in tako je podano jamstvo za smotreno in sistematično razširjenje in izboljšanje našega celokupnega železniškega prometa.

Ob enem s tem načrtom pa bo treba končno razčistiti tudi finančno stran tega problema. Ni dovolj, da se ugovarja, kaj in kje je najpotrebnejše, izvedbo morajo pač v prvi vrsti zagotoviti finančna sredstva. Gre tu za velike investicije, ki bodo trajale leta in leta in zato že v naprej odprave premisa, da bi se stroški krili iz rednih proračunskih sredstev. Država bo morala poskušati primerno posojilo. To gotovo ne bo tako težko. Prenehati pa mora enkrat za vselej pogubna dosedanja praksa, da se taka investicijska posojila uporabljajo pozneje v nasprotju s svojim prvotnim namenom, kot se je to dogajalo pri nas pri notranjem investicijskem posojilu, pri Blairovem posojilu in ob raznih drugih prilikah. Ako pa se ozirom na splošni finančni položaj res ne bi kazalo najemati inozemska posojila, se bo morala država končno odločiti za to, da nam zgrade železnice privatni interesi. Na ta način so si zgradile svoje razporedeno železniško omrežje mnoge druge države, ki bi tega enako kakor mi z lastnimi sredstvi ne zmogle. Se dalje odlagati to vprašanje v interesu celokupnega našega gospodarstva ne kaže. Vedno hujši gospodarski in konkurenčni boj, ki se razvija, nas ne sme najti neprivlačne. In pri nas doslej baš pomankljivost našega železniškega prometa one-

Politična situacija

Pašić vedno znova odlaža odločitev. — Nestrpno pričakovanje njegove avdijence. — Italijanska intervencija radi Radičevega govora.

— Beograd, 9. novembra. Za danes ob 11. je bila napovedana v stanovanju Nikole Pašića seja ožjega odbora radikalne stranke, ki pa je bila odgojena od samega Nikole Pašića. Vodja radikalne stranke smatra, da še ni prišel ugoden trenutek za to odločilno sejo, ki se bo zdaj vršila šele prihodnje dni, najbrž po avdijenci Nikole Pašića, na katero polagajo njegovi prijatelji velike nade. Pašićevci trdijo, da se pripravljajo na povratak Nikole Pašića na oblast. Imenovanje za predsednika vlade vsaj za kratko prehodno dobo bi naj bila nekaka satisfakcija.

Politični krogi komentirajo gotove odstavke govora, ki ga je imel bivši predsednik radikalnega kluba Ljuba Živković na pokopališču povodom pogreba vojvode Putnika. Opozicijski krogi zamerijo vladi, da ne ukrene ničesar, da bi zaščitila krono od neprestanih aluzij in pretenj od strani Ljube Živkovića, ki omenja skoro v vsakem svojem govoru leto 1901 v zvezi s sedanjem političnim položajem.

Tekom včerajšnjega dne je italijanski poslanec general Bodrero interveniral tako pri Pašiću, kjer je ostal eno uro, kakor pri zunanjem ministru dr. Ninčiču. Zatrjuje se, da je general Bodrero protestiral pri dr. Ninčiču radi nedeljskega govora Stepana Radiča v Ogulinu, kjer je Stepan Radič zelo ostro napadel današnjo službeno Italijo in Mussolinija.

Vaš poročevalec doznava iz verodostojnega vira, da je naša vlada izro-

čila italijanski vladi v Rimu svoje opazke glede nettunskih konvencij. — Opazke naše vlade se nanašajo na takozvano obalno vprašanje in na odkup zemljišč v coni 50 km od morske obale. Govori se, da bo italijanska vlada po možnosti upoštevala naše želje ter bo tozadevna pogajanja vodila z našim poslanikom v Rimu, Balugdžičem.

Dve važni avdijenci

— Beograd, 9. novembra. Danes dopoldne sta bili opašeni dve važni avdijenci na dvoru. Ob 10. je bil sprejet v avdijenci predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, ki je ostal pri kralju skoro celo uro. Politični krogi pripisujejo tej avdijenci in pa skoro istovrstnemu odlaganju seje ožjega odbora radikalne stranke izredno politično važnost. Pašićevci napovedujejo, da bo vlada padla najdlje v četrti ali peti dan, da bo Nikola Pašić poverjen mandat za sestavo nove vlade. Uzunović bo utemeljil svojo ostavko s pomanjkanjem primernega zaupanja od strani radikalnega poslanskega kluba in pa z žalostnimi razmerami v koalicijski z Radičevsko stranko, ki onemogočajo vsako pozitivno sodelovanje v Narodni skupščini.

Koj za predsednikom Narodne skupščine je bil sprejet v avdijenci predsednik vlade Nikola Uzunović, ki je ostal pri kralju dve celi uri. Po avdijenci se je predsednik vlade odpravil v svoje privatno stanovanje, ne da bi podal novinarjem kakoršnokoli izjavo.

Dr. Ninčič noče govoriti o goriških barbarstvih

Viharna seja Narodne skupščine. — Interpelacija o fašistovskih razdejanjih v Gorici. — Razpravi o ukinjenju železničarske stalnosti.

— Beograd, 9. novembra. Za sejo Narodne skupščine je zavladalo danes dopoldne v političnih krogih precejšnje zanimanje. Seja je bila odpravljena ob pol 11 uri. Po prečitnem zapisniku je predsedstvo sporočilo da je vložil minister vojne in mornarice Dušan Trifunović zakonski predlog o dobrovoljnih in da zahteva vojni minister za ta zakon nujnost. Dobrovoljsko vprašanje je spadalo do 1. 1923 v resor ministrstva za socialno politiko Z zakonom o dvanaestih let 1923. je prešlo v kompetenco ministra vojne in mornarice. V motivaciji navaja minister vojne, da je bil zakonski predlog o dobrovoljnih sestavljen v skladu s predstavitelji glavnega Saveza dobrovoljcev in da so predstavitelji tega Saveza sodevali v tozadevni interministerijski komisiji. Komisija je odobrila in sprejela vse želje dobrovoljcev. Minister vojne opozarja na prvi člen zakonskega predloga, glasom katerega je dobrovoljec vsak, ki se je boril za interese naše domovine če tudi je bil pri tem iznozemec. Nadaljni člen dodeljuje vsem dobrovoljcem pravico 3-5 ha zemlje brez oziroma na profesijo, Narodna skupščina je sprejela nujnost zakonskega načrta ter ga izročila v pretes odbor, ki proučuje zakonski predlog pos. dr. Pivka. Odbor bo proučeval ob predlogu hkrati in ju združil v enoten zakon.

Predsedstvo prečita nato interpelacijo črnogorskega federalista Save Vulečiča, ki zahteva pojasnilo glede prometnih naprav v Crngoriji in prosi za svojo interpelacijo prvenstva. Minister saobraćaja dr. Vasa Jovanović odkloni prvenstvo, kar potrjuje pri nato sledečem glasovanju vladna večina Narodne skupščine.

Sledi interpelacija poslanca SLS dr. Holmleca in tovarišev glede zaštite naše narodne manjšine v Italiji z ozirom na poslednje barbarske napade, katerim so bili izpostavljeni Slovenci in njih kulturne in-

mogoča uspešno konkurencu z drugimi državami.

Ne dvomimo, da bodo zas'omniki gospodarskih krogov, ki se bodo zbrali na tej konferenci in ki iz lastnih izkušenj najbolj poznajo vse hibe in vse potrebe naših prometnih naprav, pravilno fiksirali svoje stališče. Potrebno je le, da pokaže tudi država s svoje strani dovolj dobre volje, da iznešene želje upošteva in čimprej izvede. Le tako bo odgovarjal novi železniški program faktnim potrebam in bo njegova izvedba plodonosna za celokupno državo in prebivalstvo.

stuticije v Gorici. Minister zunanjih poslov dr. Ninčič izjavi v imenu kraljevske vlade, da ne sprejema prvenstva na te interpelacije. Opozicija vztraja radi tega ostre napade proti dr. Ninčiču in vladi. Čujejo se glasovi: »Doji z vladjo! Sramota za vlado, da ne zaščiti naših manjšin v Italiji! Čujejo se tudi vziki: »Evviva Italija!«, »Eja, eja, alala!« Večina Narodne skupščine se ne zmeni za upravičene proteste opozicije in se priključuje izjavi zunanjega ministra dr. Ninčiča. Tudi radičevci glasujejo proti resoluciji, čeprav je njihov vodja v nedeljo na ogulinskem shodu tako srdito napadel fašizem.

Sledi prva točka dnevnega reda: Načelna debata o predlogu glede izpremembe člena 205 zakona o saobraćajnem osobju, s katerim se podaljša stalnost železniških nameščenecv za nadaljnj let. Prvi govornik posl. Agatonović (david.) očita vladi, da je nesocialna in da ustvarja s tem zakonskim predlogom kaos v prometni upravi. Posledica tega zakona bo ta, da bodo nameščenici hlapi vladajočih strank, mesto da bi bili svobodni državni uradniki, ki bi se brigali samo za dobro prometno upravo. Neustalnost bo poslabšala socialni položaj saobraćajnega osobja ter s tem škodila prometu, ker ne bo reda, dokler uradniki ne bodo zaščiteni pred strahovladno strank. Zato protestira proti zakonskemu predlogu in izjavlja, da bo glasoval proti. Kot drugi govori posl. Žebot, ki opoldne še nadaljuje.

— Beograd, 9. novembra. Za poslancem Žebotom je govoril poslanec hrvatske federalistične stranke dr. Bazala, ki je kritiziral predlog vlade. Nato je bila seja Narodne skupščine zaključena. Prihodnja se vrši jutri ob 10. dopoldne s istim dnevnim redom: debata o predlogu glede izpremembe čl. 205. zakona o saobraćajnem osobju.

Ukinjene propustnice med Reko in Sušakom

— Sušak, 9. novembra. Včeraj so italijanske oblasti na Reki, ki so zadnje dni prejele posebna navodila od italijanskega notranjega ministrstva, ukinile časne prehodne karte za Reko, ki so veljale po tri dni. Od včeraj se več ne izdajajo te propustnice, ki so imele namen omogočiti dnevi poslovni promet med Reko in Sušakom. Za prestop s Sušaka na Reko je od včeraj potreben redni potni list.

Daleč je padel vnuk slavnega Garibaldija

Bil je poleg špijona tudi agent provokater. — Kako je izročal protifašiste italijanski policiji. Tudi španske zarotnike je izdal or.

— Pariz, 9. novembra. Policijske oblasti so ugotovile, da je Garibaldi ovaljal in izročal protifašiste, ki so se mu bili zaupali, italijanski policiji. Nagovarjal jih je, da so potovali v Italijo z namenom, da izročijo v Italiji bivajočim protifašistom tiskovine in letake ter instrukcije. Kot medsebojno spoznalno sredstvo naj bi služila na dva dela raztrgana dopisnica. En del dopisnice je Garibaldi izročil emisariju, drugi del dopisnice pa poslal v priporočenem pismu protifašistovskemu prijatelju v Italiji. Garibaldi je nato ovaldil emisarija italijanski policiji, ki ga je seveda zaprla, čim je prestopil mejo in mu odvzela polovico dopisnice. S to polovico je šel nato detektiv k protifašistovskemu zaupniku v Italiji, izvelek od njega zaupne informacije in načrte, nato pa seveda tudi njega. Nato ga je aretirali. »Avenire« poroča, da je na ta način padlo v mišjo past italijanske policije okrog 30 protifašistov.

Na temelju dosedanjih preiskave je dalje dognano, da je bil Garibaldi tudi provokaterski agent v Franciji. Organiziral je

v Franciji protifašistovske zarote, da izzove v Italiji nerazpoloženje napram Franciji in da na ta način prisili francosko vlado, da postane bolj popustljiva napram Italiji. Nadalje je ugotovljeno, da je sodeloval pri katalonski zaroti in da jo je izdal španskim oblastem. Garibaldi bo izročen državnemu pravdnistvu.

Pariska policija je dognala, da je Garibaldi izročil italijanski policiji tudi fotografijo odličnega italijanskega emigranta Scivoli, ki je hotel potovati v Italijo k svojim sorodnikom. Scivoli je priznal pred policijo, da je res nameraval potovati v Italijo ter ob tej priliki izročiti italijanskim republikancem tudi par pisem. Bil pa je še pravčasno posvarjen in je svojo namero opustil. Se le zdaj je izvedel, da ga je izdal Garibaldi. Ko je bil Scivoli včeraj konfrontiran z Garibaldijem, mu je pljunil v obraz. Francoska policija je zasedla pri Garibaldiju večje število dokumentov, med njimi tudi prošnjo atentatorja Luzettija, naj ga sredi me Garibaldi med svoje zaupnike.

Ljubljanske zanimivosti

Zidar Matija, doma iz Rožne doline, je v soboto vesel kolovratil po mestu. V hlačenem žepu so mu skakljali dinarčki, sukunjič pa mu je težila rejena listnica. Stal je pred magistratom in ugibal, kam bi zavil na pol literčka, ko se mu je hipoma zjasnil obraz. »Serbus Micka!« je prijazno pozdravil okroglolično ženščin, ki je baš zavila na Mestni trg. »Že dolgo te nisem videl. Kako ti gre?« je hitro nadaljeval. »An. Matija,« se je Micki izvil iz grla in krepko je stisnila prazno ji desnico. Hip nato sta bila Matija in Micka že v živahnem pogovoru. Obujala sta stare spomine, se šalila in smejala, med pomenkom pa sta zavila proti Staremu trgu. Pogovor je takel kot »po zmorci«, ko se je nenadoma Micka spomnila, da je hudo lačna. »Kaj bi tisto?« se je odrezal Matija in takoj povabil Micko na dobro večerjo. Ko se je Micka naslila, sta nadaljevala pot. Bil je lep večer, ščip je zapeljivo svetil na nebu in Micka je predlagala Matiji, da zavijeta na Grad. To je bilo kakor voda na mlin za Matijo, ki je rad pristal na zapeljiv predlog. Hipoma sta bila na starih ščancah, samo malo sta pogledala na mesto, ki se je odražalo iz teme v svitu plinovih in električnih svetilk, nato pa sta zavila v idilični Regaljev gaj. Na klopi na Osojah sta se ustavila. Matija in Micka sta sedla na klopi, toda klopi je bila mokra in Micka si je zmočila krilo. Zato je šepnila Matiju, da naj položi sukunjič na klopi, da jo ne bo zebljo. Matija je kar gorel ljubezni in je nitro kavalirsko odločil sukunjič ter ga položil na klopi. Nato ju je objela noč...

Uro kasneje sta se v Florijanski ulici ločila. Micki se je zelo mudilo, stisnila je roko v slovo in naglo izginila za vogalom. Matija se je zavaljal in zavil proti domu. Spetoma se je spomnil, da je drugi dan nedelja in da se še ni obril. Naglo je zavil k brivcu. Vesel se je »poštrekal«, ko je bil obril. Segel je v žep, da plača brivca. Toda groza in strah! Pred očmi se mu je skraj stemnilo, zakaj listnice, lepo rejene listnice s tremi metuljčki, ni bilo več... Matija je preobračal vse žepe, toda zaman. Našel je sicer še par kovačev v hlačenem žepu, da je plačal brivca, toda listnica je izginila brez sledu. Vzela jo je noč...

Drugo jutro je Matija povedal na policiji, kakšna nezgoda ga je doletela. Sedaj policija išče podjetno Micko, katero pozna samo po imenu. Zato ni verjetno, da bo Matija še kdaj videl svojo listnico.

Včerajšnja policijska kronika je bila precej pestrá. Pijančki so rogovili na vseh koncih in krajih in par jih je policija ukrotila le na ta način, da jim je preskrbela brezplačno prenočišče.

Radi pijanosti so bili aretirani: Fridrik F., Anton M. in Anton P., radi postopanja Josip V. in Alojzij S., dalje radi sumljivega stikanja po tujih sobah Josip K. in radi tatvine kolesa Rudolf R.

Zelo agili so zopet tatovi v mestu. V stanovanje čevljarjeve žene Marije Milavc na Starem trgu se je splazil neznan zmoval in odnesel 1700 Din gotovine. — Nakarju Adolfin Mencinu je bila v hotelu Tratinik ukradena 600 Din vredna sukinja.

Na policijo so prispеле sledeče ovadbe: radi tatvine 3. poskušenege vlioma 1, kaljenja nočnega miru 5, incidenta v javnem lkalu 1, nadlegovanja pasantov 1, prestopka pasjega kontumaka 3, prestopka cestnopolicijskega reda 5 in zglaševalnih predpisov 1.

Volitve v Grčiji

Zmaga republikancev.

— Atene, 9. novembra. Državnozborske volitve, ki so se vršile v nedeljo po celi Grčiji, so potekle v polnem redu in miru. Po dosedanjih vesteh je zmagala liberalna zajednica, t. j. Zveza republikanskih strank, ki jo vodi Kafandaris in Mihalokopolos s 60 odstotki. Kondilis je izjavil novinarjem, da je pred volitvami dovolil popolnoma svobodno monarhistično agitacijo in glasovanje, da pa bo sedaj po zmagi prepovedal vsako nadaljno monarhistično propagando.

Progoni v Istri

— Opatija, 9. novembra. V zvezi s strogoimi varnostnimi merami, ki so bile izdane v Italiji zlasti glede obmejnih con, so zadnje dni italijanske oblasti izvedle v selih okoli Opatije številne aretacije. Policija je aretirala do 20 oseb, večinoma našli ljudi. V Kršanu in Bičanu so zaprli ondota župnika.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Effekti: 2½% drž. renta za vojno škodo — 330, 7% invest. pos. iz leta 1921. 74. Celjska posojilnica 194—198, Ljubljanska kreditna banka 150, Merkantilna bka. 96—98, Prva hrvatska štedionica 866—868. Kreditni zavod 165—175, Strojne tovarne in livarne 85, Združene papirnice 105, Stavbena družba Ljubljana 55—65, Sešir 104, 4½% kom. zad. drž. bke. 20—22, 4½% zast. l. kr. drž. bke. 20—22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Wien 798.50—801.50, Berlin 13.475—13.505, Budimpešta 796—799, Bukarešta 31.50—32, Italija 236.12—238.12, London 274.696—275.496, Newyork ček 55.53—56.73, Pariz 182—184, Praga 167.70—168.50, Curich 10.9275—10.9575. — Valute: dolar 55.90—56.10.

Effekti. 70dšt. invest. pos. 1921 76, 2 in polodšt. drž. rente za ratnu štetu 323—324, Ljubljanska kreditna 140—150, Hrv. esk. banka 100—100.5, Kreditna banka Zagreb 100 — 102, Hipotekarna banka 56 — 57, Jugobanka 95 — 96, Prastredionica 885—887.5, Drava d. d. Osijek 358, Seđerana Osijek 420—427.5, Nihag 12, Gutman 240—260, Slaveks 100, Slavonija 33—34, Trboveljska 320, Vevče 105, Agraria 42 in pol — 43.50.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curich: Beograd 9.145, Pariz 16.87, London 25.14, Newyork 518.75, Milan 21.70, Praga 15.35, Dunaj 73.
— Trst: Beograd 41.50—42, London 115.50—116, Curich 452—457.

UNION
ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

Zgodaj se oglasa zima,
Lukež dal je repo v kraj:
Srečen, kdor svoj kožuž ima
in pri pečč «BUDDHA» čaj!

V znamenju dvatisočletne kulture...

Podrobnosti o barbarskem fašistovskem divjanju nad goriškimi Slovenci in njihovimi ustanovami. — Gasilci pomagajo uničevati, policija je slepa.

Gorica, 7. novembra.

Četrtek je bil dan groze za goriške Slovence.

Ze takoj opoldne po končani proslavi obletnice zmage je gruča mlečno-zobih pobalnikov v črnih srajcah, vsi mlajši od 20 let, drvela pred hišo št. 7 v ulici San Giovanni, kjer ima sedež italijanska Zveza prosvetnih društev. Udrli so v čitalnico in poškodovali opremo, odnesli slike in razmetali knjige in časopise. Orožniki so stali nedaleč od prostora vandalizma in so mirno prisostvovali razdejanju.

Napad je bil uvod v barbarsko puščenje, ki se je začelo v večernih urah. Okrog 7. zvečer je namreč pridrela ista tolpa, sedaj v fašistovski uniformi, zopet v ulico San Giovanni. Na čelu jim je bil neki trgovski pomočnik z zavahanimi rokavi in z gorjačo v roki. Tudi ostali so bili slično oboroženi. Tolpa je pridrela z divjimi krikli »Abaso i ščavli!« »Fouco alle fortzze slave!»

Razdrli so vse, kar jim je prišlo pod roko: mize, omare, stolice, celo peč. Vse so vrgli na dvorišče. Ko so to svoje delo končali, so šli v ulico Favetti pred Narodno tiskarno. Tam so tudi uničili pohištvo in vse vrgli na cesto. Pridrvel je tudi avto ognjegascv. Postavili so visoko lestev in ognjegasci so se pridružili razgrajenju. Vrgli so se na lestvo in s kladivom odstranili s hiše napis »Gregorčičev dom«. Druhal je spremljal njih delo z raznimi vskliki na »ščave«. — Varnostni organi so mirno prisostvovali temu kulturnemu činu.

Druhal je šla na to pred prostore »Mladike«, kjer pa jih je varnostna oblast vendarle zadržala. Iz istega vzroka se ji ni posrečilo tudi naskok na Katoliško tiskarno.

Varnostni organi so mirili razgrajenja samo z besedami: »Piu calma, piu calma!»

Izpred Katoliške tiskarne je odšla

drhal pred Trgovski dom in kmalu je bilo tam vse razbito: velika gledališka dvorana, prostori Glasbene Matice in Pevskega in Glasbenega društva. Neki Slovenec, ki se je nahajal v hiši, se je le s težavo rešil po strehi. Razbili so vse pohištvo, razdrli vse, prežali električne žice, uničili klavirje in druge instrumente, vrgli vse na dvorišče in v ulico Petrarco in zažgali. Prišli so zopet ognjegasci, toda ne gasiti, temveč pomagati razgrajenju. Postavili so zopet visoko lestev in razobešili na poslopju veliko italijansko zastavo. Na pomoč je prišel še drugi avto z večjo lestvo in začeli so obdelovati napis »Trgovski dom« v višini strehe. Težko je bilo delo in dolgo je trajalo. Končno je padla zadnja črta. In na praznem prostoru je blestel črn napis »Evviva Italia!«. V opuščeni dvorani pa je zboroval odbor goriškega fašja.

Fašisti so zasedli sploh vse prostore, ki so jih doslej imela v posesti in v uporabi slovenska društva v Trgovski domu. Na eni strani hiše proti Korzu stražijo sedaj vojaki, v hiši sami in p. drugim vходу v ulici Petrarca vladajo fašisti. Na hišnih vratih se blesti njih znak, ki znači sedež njihove organizacije s prvega nadstropja pa visi velik plakat z velikimi »kami sledeče vsebine: «Bando (izobčeni naj bodo) dr. Besednjak, (sedanji poslanec v rimski zbornici), dr. Podgornik (bivši poslanec), Srebrnič (komunistični poslanec), dr. Medvedšek in dr. Gaberšček (oba odvetnika v Gorici). Snodaj je narisana prvaška glava in pritrjen lesen križ»

Izgredi proti Slovanom tudi v Pazinu.

Istega dne kakor v Gorici, so razgrajali fašisti proti Slovanom tudi v Pazinu. Ker so tam že v prejšnjih nasokih uničili vse javne slovenske ustanove, so tokrat razdejali trgovine štirih hrvatskih trgovcev.

Zanimivosti iz naših krajev

Zagoneten umor v Mariboru pojasnjen s pomočjo telepatije. — Grozen roparski umor v južnem Banatu. — Stenjevački cerkveni spor se vedno bolj širi.

Po prevratu je dolgoletni posestnik znane mariborske kavarne »Central«, Josip Rupprecht svoje podjetje prodal in se izselil v Gradec v Avstriji. Vsako leto je prihajal v Maribor, kjer je imel še stare dolžnike in v mariborski okolici tudi še nekaj posestev. — Rupprecht je veljal za premožnega moža ter je imel še v nekaterih mariborskih denarnih zavodih naložene večje vsote. Tudi letos je meseca avgusta odšel v Maribor, da bi kasiral neki večji znesek. Par dni je bival v Mariboru, potem pa je nenadoma izginil. Njegova v Gradcu bivajoča hčerka je bila sprva mnenja, da se mudi pri kakem starem znanecu in si ni delala nikakih skrbi. Ko pa le več dni ni bilo o njem nikakega glasu in so tudi poizvedovanja po njem ostala brezuspešna, je zadevo prijavila policiji, ki je takoj uveljavila preiskavo. A vse poizvedovanje je bilo zaman. — Nikdo ni vedel, kam je Rupprecht izginil. Zadnjič so ga videli dne 9. avgusta v družbi neke mlade dame.

Čez približno mesec dni so našli v Scherbaumovem kozolcu ob pesniški cesti truplo neznanega možkega. Takrat se je razširila govorica, da gre za truplo Rupprechta. Sodna preiskava pa je ugotovila, da je ta govorica brez odlage, ker je bil umorjen ml. mož. Kočim je bil Rupprecht precej prišten. Rupprechtova tajna je ostala nepojasnjena. Policija ni mogla niti ugotoviti, kdo je bila dotična mlada dama, ki so jo zadnjič videli v njegovi družbi. Ker se po več mesecih ni bilo o njem nikakega glasu, je bilo izven vsakega dvoma, da je Rupprecht postal žrtev zločina ali nesreče.

Končno se je njegova hčerka obr-

nila na nekega znanega telepata in ga naprosila, da ji pomaga pri rešitvi zagonetke. Telepat si je poiskal dober medij in tako se je ta dni posrečilo pojasniti in odkriti zločin in zločinca. Medij je namreč izpovedal v hipnozi, da leži truplo zakopano v nekem vinogradu, ter je tudi natančno opisal zločinca in kako je bil zločin izvršen. Na podlagi teh izpovedi uveljavljena preiskava je res potrdila vse napovedi medija. Preiskali so Rupprechtov vinograd pri Zg. Sv. Kungoti. Res so našli tam zakopano Rupprechtovo truplo. Rupprecht je postal žrtev zločina zavrata in uboja. Dognano je, da je imel pri sebi večjo vsoto denarja, ker je malo prej prejel kupnino za »mograd«. O denarju sedaj noben ne sledi. Pač pa je policija strlica že za petami. Podrobnosti čuva policija v interesu nadaljne preiskave še v strogi tajnosti.

V južnem Banatu, selu Debeljača je bil izvršen minulo nedeljo ponoči strahovit umor, kojega žrtev so postali tamošnji trgovci in gostilničar Matija Klein, njegova žena in njegova služkinja. Ko so v ponedeljek zjutraj prihajali ljudje v trgovino, so našli proti navadi trgovino in gostilno še zaprto. Ker se na klicanje ni nihče odzval, so s silo odprli vrata. Ko so stopili v stanovanje, se jim je nudil grozovit prizor. Klein je ležal z razkano glavo in popolnoma razmesarjenim truplom sredi sobe, ki je bila do stropa oškropljena s krvjo. V sosedni sobi je ležala mrtva služkinja, kateri so roparji s sekiro razbili in odsekali glavo, poleg nje pa je ležala težko ranjena Kleinova žena, ki pa je bila še pri življenju. O dogodku je bilo takoj

obveščeno orožništvo, ki je poklicalo tudi zdravnika. Zdravniku se je posrečilo, da je spravil težko ranjeno ženo, ki je imela 16 ran, k zavesti, da je lahko še opisala podrobnosti zločina. Izjavila je, da so krog 2. ure zjutraj nenadoma vdrl maskirani razbojniki v sobo služkinje, njo ubili, nato pa pridrveli v njuno sobo. Klein se jim je postavil v bran, toda obležal je po kratkem boju v mlaki krvi. Nek razbojnik je tudi njej zadal 16 ubodov z nožem, vsled česar se je onesvestila. Natančnejša preiskava je ugotovila, da je izginila iz stanovanja vsa gotovina, kron 15.000 Din, iz trgovine pa mnogo blaga. Skupna škoda se ceni na okrog 80.000 Din. Na vrtu je orožništvo ugotovilo sledove stopinj. Na podlagi teh sledov se je posrečilo že naslednjega dne aretirati storilce. So to neki tamošnji posestnik in trije njegovi tovariši iz sosedne vasi. Do 2. ure zjutraj so skupno popivali v neki drugi gostilni, nato pa so vsi štirje skupno izginili. Sledovi stopinj se popolnoma vjemajo z njihovimi. Trije trdovratno taje vsako udeležbo pri tem umoru, dočim je četrti tekmoč včerajšnjega popoldneva priznal in izpovedal, da so vsi štirje skupno izvršili v zadnjem času že več takih roparskih napadov. Razjarieno prebivalstvo je hotelo roparje linčati in orožništvo jih je le z največjim naporom rešilo in odvedlo v zapore v Veliki Bečkerki.

Cerkveni spor v Stenjevcu še vedno ni likvidiran. V nedeljo je na prošnjo faranov poslal starokatoliški škof v Stenjevec svojega kanonika Donkovića. Farani so ga slovesno sprejeli. Na trgu je bil postavljen govorniški oder in vsa vas je bila v zastavah. Zupan je pozdravil došlega starokatoliškega duhovnika v daljšem nagovoru, v katerem je obrazložil vse boje z zagrebškimi nadškofom in končno izrazil v imenu vseh faranov željo, da naj jih čim prej sprejme v starokatoliško cerkev in fim zopet vrne duševni mir. Kanonik Donković je nato v daljšem govoru obrazložil razliko med rimsko in starokatoliško cerkvijo, naglašajoč, da so pri osnovanju te cerkve zaposlili zagrebškega nadškofa, naj prevzame vrhovno vodstvo, kar pa je ta odklonil. Poročal je tudi o pogajanjih s papeškim nuncijem in razložil faranom, da jih je papež radi tega preklel. Vse to pa ni odvrnilo razburjenih faranov od njihovega namena in prej ko slej so vztrajali na svoji zahtevi, da se jih sprejme v starokatoliško cerkev. Zagrebški nadškof je med tem poslal v Stenjevec tudi svojega kanonika, ki je dopolne opravil pred prazno cerkvijo svečano službo božjo. Farani namreč niso hoteli v cerkev in so med tem zborovali na trgu pred cerkvijo. Popoldne je novimoenovani župnik, ki je povzročil vse te nemire, moral poklicati na pomoč celo orožništvo, da je zamožgel opraviti popoldanski blagoslov. To se seveda farane še bolj razburilo. Oni zahtevajo, da se cerkev, ki se je gradila z njihovim denarjem, izroči njim in da oni sami razpolagajo s cerkvenim premoženjem, kakor razpolagajo tudi z območjem. Spor zavzema vedno večje dimenzije in se je gibanje za odcepitev od rimsko-katoliške cerkve začelo širiti tudi že na okoliške fаре.

Napis na ploščah prevlečen z radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

GENIKE

in vsakovrstne druge tiskovine izdane v eni ali več barvah ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.

Prosveta

Klavirski koncert prof. Antona Trosta

V zelo dobro zasedeni Filharmoniji smo včeraj po daljšem času slišali našega morda najodličnejšega pianista Antona Trosta. Program, ki ga je izvajal, je bil z malimi izjemami več ali manj koncesija okusa publike, ki bi ga presegel. Žal, da tudi sam g. Trost drži, kakor kaže program, nekoliko preveč na dovršeno tehniko in želi z njo poslušalcem imponirati. Ne ozira se pa na vsebinsko skladbo, ki čisto ne kažejo nikake notranje umetniške vrednosti. To velja predvsem za Liszta. Škoda je velikega, občudovanja vrednega tehničnega in sploh umetniškega znanja Trostovega, da ga izgubljamo na starih, kakor je n. pr. dolgočasno-puristični Lisztov »Peštanski karneval« in druge take skladbe. Ako bi dal dodanega Rahmaninova na program, bi mu bili dosti bolj hvaležni zanj. Poleg Rameau-Godowskega nam je podal redko Beethovnovo sonato op. 109, katere zadnji stavek — varijacije — se mi je zdel najlepši, četudi vsled svoje breztelesnosti nekam dolgočasen. — Izmed vseh ostalih skladb: Marxovega preludija, duhovite skladbe »Ples snežinka« iz Debussyjeve »Otroške sobe« in istega skladatelja »Umetalnega ognja«, ritmično živo »Castille« Albeniz — je bila odigrana res grandiozno in ognjevitno velika Chopinova Balada op. 47. To je bil tudi višek vsega koncerta, kjer se je pokazal Trost kot duhovit, širokogruden, globoko umetniško čuteč interpret. To delo je bilo vredno več kot vse Liszt, ki je bil na programu.

Trost je umetnik, ki igraje lahko prinese vsako stvar in zelo bi mu bili hvaležni, ako bi nam priredil koncert modernih svetovnih del, ki bi nam pokazale sodobno pianistično smer in skladbe najmlajših mojstrov. On, pa tudi naša sedanja publika, je že odrasel za tehnične igrače, ki same na sebi niso umetnost, cilj, pa samo spretnost, ročnost, ki naj bosta le polnični služkinji umetnika pri njegovih izvajanjih. — Č.

Iz gledališke pisarne. Nocoj se poslavila od našega občinstva baritonist g. Zigmunt Zalewski, ki je s svojimi dosedanjimi nastopi vzbudil naravnost senzacijo. Pel bo eno svojih najmočnejših partij: Tonja v »Glumačih«. Pri poslednjem nastopu v Zagrebu je s svojim prologom tako elektriziral občinstvo, da ga je moral celo ponoviti. Poleg njega nastopajo v »Glumačih« ga. Lovšćeva ter gg. Orlov, Mitrovič in Mohorič. Dirigira g. Balatka, režira g. prof. O. Sest. Pred tem se izvaja po dolgem premoru spet popularna »Cavalleria rusticana«. Tokrat poje partijo Turidda prvič v Ljubljani g. Knitl, ki je to partijo pel pod samimi Mascagnijem v Pragi, a na željo skladatelja lansko leto tudi v Beogradu in sicer vedno z velikim uspehom. Prvič poje partijo Alfija g. Janko. Santuz-z poje ga. Thierrieva, Lolo ga. Poličeva, Lucio tudi prvič gđ. Potučkova. Dirigira g. Neffat, režira g. Bučar.

Sport

Sportni dan v Mariboru.

V nedeljo so priredila mariborska sportna društva Sportni dan v korist poplavljenem mariborske oblasti Sportni dan je bil obenem tudi lepa manifestacija, ki je pokazala, kako zelo je razširjeno sportno življenje v Mariboru in kako veliko zanimanje vlada zanj v najširših plasteh prebivalstva.

Sportni dan je obsegal celo serijo tekem, ki so se vrstile dopoldne in popoldne in od katerih so bile nekatere prav zanimive. V nogometu so se merila močstva, rezerve in naraščali. Tako je premagala reprezentanca Maribora SK Maribor 2:1 (0:0), Maribor rez. Rapid rez. 4:4 itd. V hzenji je odlična družina SK Maribor porazila reprezentanco drugih družin v visokem razmerju 24:3 (10:1).

Ob 14. se je vršila skozi mesto propagandna štafeta za pokal »Marburger Zeitung«. Teklo je pet stafet; prvi je bil Rapid, drugi Ptuj.

Hazenski in glavni nogometni tekmi so med številnim občinstvom prisostvovali tudi veliki župan dr. Pirkmajer, mestni župan dr. Seskova, okrajni glavar Poljanec, polkovnik Spasić in mnogi drugi odlični reprezentanti. Ves sportni dan je potekel v lepem redu in zaključil z zadovoljnim moralnim, upamo pa, da tudi gmotnim uspehom.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 9. novembra 1926: katoličani: Teodor; pravoslavni: 27. oktobra: Nestor; muslimani: 3. džumad - el - ula 1345; židje: 3. kisleva 5687.

Jutri: Sreda, 10. novembra 1926: katoličani: Andrej; pravoslavni: 28. oktobra: Arsenije; muslimani: 4. džumad - el - ula 1345; židje: 4. kisleva 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Gledališče: Drama: Zaprti. — Opera: »Cavalleria rusticana«, »Glumači«.

Kinematografi: Matica: Deviška Suzana; Dvor: »Črni orek; Ideal: Tretja eskadrona.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkovec, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Quod licet Jovi

Na Dunaju je hotel te dni predavati fašistovski vseučiliški profesor Boderer o moderni Italiji. Cilj in glavni smoter njegovega predavanja je bil poveličevanje fašizma. Dunajsko prebivalstvo je po ogromni večini v socializmičnem, vse brez izjeme pa v protifašistovskem taboru. Zato ni čudno, da v času, ko vprizarja fašizem v Italiji prave orgije barbarskega terorja nad socialisti, Slovenci, Nemci in drugimi svojimi nasprotniki, poveličevalec fašizma ni imel sreče. Publika mu je priredila malo, skoz in skoz dostojno demonstracijo in mu ni pustila predavati. Italijani napovedujejo zato protestno intervencijo pri dunajski vladi...

Lani je hotel v Julijski Krajini predavati ljubljanski vseučiliški profesor dr. Veber. Ne o Jugoslaviji ali Jugoslovenstvu, ampak o strogo znanstvenem popolnoma nepolitičnem predmetu. — Gospod Veber je politik in ni Orjunaš. Je pa Slovenec. In že to je bilo dovolj, da so v kulturni Italiji navelili nanj, ne samo fašisti, ampak državne oblasti same. Niso mu samo preprečili predavanja, zaprli so ga in izgnali kakor potepuha.

Za ta barbarski čin, ki je v primeri z njim dunajski incident le nedolžna in valedostna šala, se italijanska vlada ni upravičila, niti ni naša vlada zahtevala zadoščanja.

Najlepši pa je finale. Gospod Boderer je na Dunaju naposled le še predaval, ko je bila policija odstranila demonstrante. In predavanje je po poročilih listov počastil s svojo navzočnostjo tudi dunajski jugoslovanski poslanik...

Maurice Boue:

51

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

Ko je ostal Morlon sam, je najprej pregledal svoj revolver, ki so mu ga iz nepazljivosti morda ali pa namenoma, kar pa je bilo malo verjetno, pozabili odvzeti. Uveril se je, da še vedno dobro funkcionira. Nato ga je spravil za pas in se je zatopil v razmišljanja.

Cas je mineval, pretekla je ura. Morlon se je jel vznemirjati. Da niso morda Vignaulta zalotili in ga ukle-nili?...

Ze davno je napačila ura, Vignaulta pa ni bilo od nikoder.

Slednjič je v vratih zarožljalo in pojavil se je mornar.

— Ali si jo videl? Slil govoril ž njo? Ga vpraša Morlon z napetim pričakovanjem.

— Ne, Ves ta čas ni niti za hipec zapustila grofa in še sedaj je z njim v pogovoru.

— Koliko je ura?

— Tri četrta na deset. Ne smeja več izgubljati časa. Morlon, skrajni čas je, da pobegneva. Še malo in utegne biti že prekasno.

— Ne, brez deklice ne bežim!... — Kaj je torej storiti?

— Stopiva gor! Pri sebi imam revolver, da se zavarujeva pred nepričakovanim presenečenjem.

— Kakor je tvoja volja. Jaz sem te pripravljen spremljati.

— Dobro... Samo gori me moraš za nekoliko časa ostaviti... Hočem še enkrat poskusiti... Nemara da se mi vzlic vsemu posreči, govoriti z Hugeto.

— Naprej torej in usoda naj nama bude mila!

Prijatelja sta neslišno preletela stopnice in sta postala na hodniku.

— Počakaj trenutek! šepne tedaj Vignault.

To reki švigne čez hodnik. Ali v istem hipu, ko se je nahajal pred grofovo kabino, so se vrata nenadoma odprla in tanek svetlobni pramen je posijal na temni hodnik. In v njem se je zarisala visoka moška postava.

— Kdo je? vpraša grof.

— Jaz, mornar Vignault.

— Ravno prav. Hotel sem vas baš pozvati. Vzemite dva moža, poiščite mi ujetnika in privedite ga sem!

Vignault se je nemo priklonil.

Vrata so se zopet zaprla. V enem skoku je bil mornar pri Morlonu.

— Coln je že v morju, mu šepne z

vročično naglico. Privezan je z vrvoj k ladji. Poleg krmila... Spletena lestvica vodi do njega... Beži! Saj si čul, kak ukaz mi je dal grof...

— Čul sem... — Beži torej!

— Ne, jaz ostanem... vsaj en hip še. Kje je soba Jeanne Kerbervéjeve?

— Tretja vrata od tod.

— Dobro. Idi in izpolni povelje do besede, kakor ti je bilo ukazano: poišči ujetnika! Ko ga boš ti iskal, bom jaz porabil priliko...

— To je vse lepo, a če boš potreboval moje pomoči?

— Ne skrb! Če te bom potreboval, bodi uverjen, da te bom poklical.

Vignault je odšel. Morlon pa je pograbil svoj revolver in z odločno gesto odprl vrat v mladenkino sobo.

Obstal je presenečen in iz ust se mu je izvil pridušen krik veselja. Hugeta je bila sama! Sedela je zamišljena pri mizi, navidez zatopljena v čitanje knjige, ki je ležala pred njo. Odpiranje vrat je vzbudilo njeno pozornost. Odkrenila se je in ko je spoznala Morlona, se ni mogla vzdržati, da ne bi kriknila od veselja.

— Podvizajte se! šepne Morlon. Oblecite se in pripravite se na beg! Ostaviti hočeva ladjo, da se vrneva v

Morgat.

— Takoj?

— Da, takoj, brez odloga. Nikar se ne obotavljajte! Čas hiti in mamica Ana vas že nestropno pričakuje. Tudi gospod Noisy jedva pričakuje trenutka, da vas zopet vidi.

Deklica se je z mrzlično naglico oblekla. V nekaj hipih je bila pripravljena, da pobegne z Morlonom. Naš prijatelj jo je prijel za roko.

— Pojdite z menoj!

Stopila sta iz kabine na hodnik. Koncem koridorja se je medlo svetilkala lučka: bil je mostič, čez katerega je vodila pot v svobodo.

— Brž, brž, je priganjal Morlon. Niti trenutka ne smeja izgubiti po nepotrebnem.

Ob misli na svobodo, ki se mu je bližala, je Morlon zadržal od nemira. Dospela sta na mostič.

A tedaj, baš ko sta stopila na mostič, se je nenadoma pojavila pred njima človeška postava, ki jima je ves čas sledila, ne da bi begunca slutila česa zlega...

Morlon je v hipu prepoznal osladni — hinavski obraz lakajja Locrela. V roki je imel mornariško sekirico, ki jo je vihal v zraku.

— Stojta! Niti koraka več dalje je

kriknil ukazujoče. In nato je zavpil na ves glas:

— Na pomoč! Na pomoč!

Morlon je zadržal krik besa, ki mu je silil na dan. V hipnem navalu brezumnega jeze je dvignil revolver, pomeril na sovražnika in sprožil...

Ob pogledu na strelno orožje je lakaj izpustil svojo sekirico od silnega presenečenja. Ujetnik je bil oborožen! Instinktivno se je okrenil k umiku in baš ta kretanja mu je bila pogubonoma.

Strel ga je zadel naravnost v srce. Kakor požagan hloď se je zgrudil na tla. Obraz se mu je v poslednjem trenutku spajal do odurnosti. Bil je mrtev...

Toda njegov predsmrtni krik na pomoč in odmev Morlonovega strela sta dala signal. Kakor bi trenil, je bila grača mornarjev zbrana okoli Morlona in mladenke. Med njimi se je nahajal tudi kapetan ladje.

— Zgrabite tega človeka, je ukazal in s prstom pokazal na Morlona.

V tem hipu se je pojavil grof Kerbervé. Videl je mrtvo truplo svojega zvestega lakajja, spoznal storilca in razumel vse...

Zločinec bo obešen, je dejal hladno s čudovito pokojnim glasom. Potegnite ga nemudoma na najbližji jabor!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1926

— **Železničarji za svoje pravice.** Centralni odbor Udruženja nacionalnih železničarjev je imel v nedeljo in v ponedeljek v Beogradu dve plenarni seji, na katerih je razpravljala o predlogu vlade, da ukine stalnost železničarjev. Centralni odbor je sprejel protestno resolucijo, v kateri ugotavlja: 1.) V smislu čl. 205. zakona o železničarskem oseboju je to oseboje v položaju stalnosti od 1. novembra t. l. dalje in bi vlada potemtakem kršila že uveljavljen zakon, ako stalnost zopet ukine. 2.) Nestalnost železničarskega oseboja je trajala polnih pet let, tekoma katerih je imela vlada dovolj prilike, da izvede redukcijo. Vlada hoče sedaj nestalnost železničarskega oseboja podaljšati za tri nova leta. Predlog vlade pomeni ne samo novo zapostavljanje železničarskega oseboja, nego tudi obutno škodo za ugled in korist države in za napredek naših železnice.

— **Prenos govorov pri odkritju Strossmayerjevega spomenika potom radia.** O prikritju Strossmayerjevega spomenika so v Zagrebu prvič poskušali prenos govorov potom radia. Na govorniškem odru so bili montirani sprejemni aparati, ki so prenašali govor v posebno sobo Akademije znanosti. Poskus je v vsakem ozirom uspel. Zato nameravajo v kratkem pričeti s poskusnim prenašanjem zagrebške opere in operete. Po doslej doseženih rezultatih je pričakovati, da bodo tudi ti poskusi dobro uspeli, tako da bodo lahko širom cele Evrope poslušali predstave zagrebške opere. Polagoma se začne tudi pri nas radio vedno bolj uveljavljati.

— **Zastopniki beogradske občine v Zagrebu.** Zastopniki beogradske občine, ki so se udeležili odkritja Strossmayerjevega spomenika, so si včeraj ogledali razne mestne uprave, zlasti mestno električno centralo in mestni vodovod. Beograd se bavi namreč že dalje v razširjenem vodovodu in električne centralne ter jih je zato to dvojje podjetje posebno zanimivo. Po vzorcu Zagreba bo tudi Beograd moderniziral vse svoje naprave.

— **Stavka mesarskih pomočnikov v Zagrebu.** V Zagrebu je radi spora glede mezd izbruhnila včeraj delna stavka mesarskih pomočnikov. Pomočniki zahtevajo povišanje mezd in priznanje določenih naravnih dajev. Ker so skušali stavkujoči prisiliti k stavi tudi one pomočnike, ki se jim niso prostovoljno priključili, je policija izdala stroge odredbe. Pri mestni klavnicni je ojačena straža in tudi mesarske stojnice na trgu so so zavarovane.

— **Razpisna zdravniška mesta OUZD.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje dvoje mest za zdravniške - praktikante v zavodu za tuberkulozne na Brestovcu pri Zagrebu. Mesta so pogodbeno. Prejemniki: mesečno 2000 Din, stanovanje, hrana, cela oskrba. Prošnje je vložiti do 30. novembra pri osrednjem uradu v Zagrebu, kjer se dobe tudi natančnejša pojasnila.

— **Rabindranat Tagore v Beogradu.** Po poročilih beogradskih listov prispe sloviti indijski pesnik Rabindranat Tagore koncem tedna v Beograd in priredi 15. novembra na univerzi predavanje. Tagoreju pripravljajo njegovi beogradski častilci svečan sprejem.

— **Sarajevski uradniki tožijo Stepana Radića.** V izjavi, ki jo je po svoji končani turneji po Bosni podal Stepan Radić »Politiki«, je napadel vodja HSS tudi več sarajevskih državnih uradnikov, ki so radi tega vložili kolektivno tožbo proti njemu.

— **Umetniška šola društva »Probuđa« v Ljubljani.** Umetniška šola »Probuđa« otvori šolsko leto dne 15. novembra t. l. Pouk za gospe in dame se je letos znatno razširil. Pridobljene so nove strokovne učne moči. Pouk bo obsegal sledeče predmete: figuriralno risanje, narodno - dekorativno risanje, kiparstvo, pokrajinsko slikanje, malo plastiko, grafiko, fotografijo, usnjenje in umetno književstvo ter opisno geometrijo. Vpisovanje se vrši v sredo dne 10. in v četrtek dne 11. novembra t. l., vsakokrat od 18. do 19. ure ter v soboto dne 13. novembra od 17. do 19. ure na Tehnični srednji šoli, priliješje, soba št. 3, dohod iz Gorupove ulice št. 10, čez dvorišče. Pri vpisovanju dobe interesi ob enem natančnejša pojasnila glede pouka, razdelitve učnih ur in ostalih sprejemnih pogojev.

— **Zborovanje udruženja sodnikov v Beogradu.** Minulo nedeljo se je vršilo v Beogradu zborovanje udruženja srbskih sodnikov, kateremu so prisostvovali tudi delegati iz cele države. Razpravljalo se je o važnih stanovskih zadevah. Zborovanje je posetil tudi minister pravde, ki je imel daljši govor, naglašajoč, da bo vlada storila vse, da izboljša materialno stanje sodnikov. Vlada bo tudi z novim zakonom o sodniški vpoštevala princip sodniške stalnosti. Ako pa bi se kljub temu izvršile kakšne spremembe, bodo te omejene na minimalno število in se bodo izvršile le tam, kjer bo to zahteval višji državni interes. Skupščina je

na to razpravljala o poročilih posameznih funkcionarjev. Med drugim je bil storjen soglasen sklep, da se osnuje enotno udruženje sodnikov za celo državo. Novi odbor je dobil nalog, da izvede vse za to potrebne priprave in čimprej skliče tozadevni kongres.

— **Narcise v nevarnosti.** Gospod urednik Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu z dne 9. novembra t. l. št. 264 Vas prosim za objavo sledečega pojasnila. O kakem načrtu za pokončanje narcis na Golici mi ni ničesar znanega, pač pa izdeluje urad za agrarne operacije melioracijske načrte za izboljšanje naših planin, kar je ena njegovih glavnih nalog. Res je, da so narcise s kmetijsko-strokovnega stališča hud strupen plevel, ki povzroča pri živini vnetje prebavil, da čisto pogine. To vedo vsi strokovnjaki in v švici se bore proti njemu z vsemi sredstvi. V pomirjenju Vašega preskrbnega avtorja notice pa naj povem, da je uspešno pokončevanje te v botaničnem smislu res divne cvetlice tako težavno, popolno pokončanje pa izključeno, da se ni treba še tem nedolžnim cvetkam bati redukcije, in to kljub vsem brezštevilnim nedeljskim turizmom, ki je sami menda največ uničijo. Blagovolite sprejeti za objavo mojo zahvalo in izraz vsega spoštovanja. — Dr. Fran Spiller-Muys, šef urada za agrarne operacije.

— **V spomin blagopok. Karlu Rossmannu,** soustanovitelju »Dolenjskega Sokolca«, je oddala rodbina Viktorja Rohrmanna v Ljubljani mesto venca na pokojnikovo krsto »Sokolca« v »Novem mestu za gradbeni fond »Sokolskega doma« znesek 250 Din.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani vpokojeni strojevodja državne železnice in hišni posestnik, oče g. dr. Josipa Azmana, g. Miha Azman. Bil je mož izredno dobrega srca in vzorne poštenosti. Pogreb bo jutri v sredo ob pol treh popoldne z Masarykove ceste št. 32. — V cvetu let je preminul včeraj abs. rez. com. gospod Nande Okorn. Zavrtna bolezen je prežgadal prestrigla nit življenja simpatičnemu in agilnemu mladeniču, ko se je komaj pripravil za svoj poklic. Pogreb bo jutri v sredo ob 4. popoldne iz državne bolnice. — Danes je umrl v Ljubljani tovarnar metla in hišni posestnik g. Ivan Zupančič, znan v Ljubljani kot soliden podjetnik in simpatičen družabnik. Pogreb bo v četrtek ob pol 3. popoldne iz Kersnikove ulice št. 3. Blag jim spomin! Zalutim čim nase iskreno sožalje!

— **Lepo zrelo jagodo z živozelelim listom** je utrgal v nedeljo na sprehodu v okolici Trebnjega g. sodni oficijal Drago Schmid, ki nam je poslal ta dokaz, da si narava letos dovoljuje tudi druge nenormalnosti ne samo zimsko točo in večne poplave.

— **Dunav še vedno narašča.** Iz Apatina poročajo, da Dunav še vedno neprestano narašča. Naraščanje opazujejo tudi v Bogovju in Novem Sadu. V nedeljo so posebne komisije ogledale nasipe in ostali teren. Strokovnjaki so mnenja, da bodo nasipi pri najmanjšem nadaljnjem navedu popustili, kar bi povzročilo ponovne katastrofalne poplave po vsej Vojvodini. V nedeljo je narasel Dunav pri Apatinu za 15 cm.

— **Velika poveljstva na postaji v Varni.** Železniški uradniki na postaji v Varni Mijo Hrestak je prejel pred par dnevi dekret, da je stalno vpokojen. Naslednjega dne je odšel sam na policijo in prijavil, da je poveljstvo iz železniške blagajne, ki jo je upravljal, 150.000 Din. Na licu mesta uvedena preiskava je potrdila njegovo izpoved. Pridržali so ga takoj v zaporu in uvedli podrobnejšo preiskavo.

Iz Ljubljane

— **Iz Zdravstveno stanje v Ljubljani.** V času od 1. do 7. novembra t. l. se je narodilo v Ljubljani 25 otrok in sicer 10 dečkov in 15 deklic. V istem času je umrlo 14 oseb in sicer 9 moških in 5 žensk, od tega 5 tujcev. Na nalezljivih boleznih je prijavljenih 8 slučajev in sicer škrlatinka 1, ošpice 5, davica 1 in dušiljvi kašelj 1.

— **Iz Inspekcija deželne bolnice v Ljubljani.** V nedeljo dopoldne je inspiciral posamezne oddelke deželne bolnice v Ljubljani pomočnik ministra za narodno zdravje v spremstvu sanitetnega šefa v Ljubljani.

— **Iz Sokolskega društva v Šiški** se udeležijo pogrebu prerano umrlega svojega člana br. Nanda Okorna v kroju. Zbirališče v telovadnici, odhod ob 3. pop. k bolnici. — Zdravo!

— **Iz Zborovanje učiteljskega meštanskega šol.** Ljubljanski odtsek društva učiteljskega meštanskega šol za Slovenijo je zboroval v ponedeljek dne 8. t. m. na I. dekliški meštanski šoli v Ljubljani. Po običajnem pozdravu in lepem številu dolega članstva, se je predsednik ravatelj Hočevar v toplih besedah spomnil na nedavno umrlega celjskega ravnatelja Serajnika. Nato je predsednik Hočevar obširno poročal o sklepih in resolucijah, sprejetih na kongresu »Saveza

udruženih nastavnika gradjskih šolac«, ki se je vršil meseca julija v Sarajevu. Poročal je nadalje o ukrepih, ki jih je sklenil podzveti Savez na odborovi seji v Bosanskem Brodu. Na dnevnem redu zborovanja je bil v prvi vrsti razgovor o izpremembah novo izdanega učnega načrta za meštanske šole. Po daljših debatah so se zborujoči zedinili v predlogih glede števila ur in učne snovi za posamezne predmete. Končno je bilo sprejetih nekaj dobrih predlogov in resolucij, katerih upoštevanje naj bi pospeševalo plodonosno delovanje učiteljskega na meštanskih šolah.

— **T. K. Skala poziva svoje članstvo,** da se polnoštevilno udeležijo pogrebu svojega tovariša stud. phil. Lojze de Reggija. Pogreb se bo vršil danes 9. novembra ob 16. uri iz cerkve pri Sv. Križu.

— **Seja odbora ljubljanske »Edinosti«** bo danes ob 19. zvečer v društvenem lokalu Gajeva ulica 2/1. Vsi in točno!

— **Iz Udruženja koroških Slovencev.** Udeležba pri današnjem pogrebu g. Lojza de Reggija je za Korošce obvezna. — Predsednik.

— **Iz Obširni zbor podpornega društva »Badoje«** se bo vršil dne 23. novembra t. l. ob 18. v Akademskem kolegiju z običajnim dnevnim redom.

— **Iz Maša zadušnica za umrlega železn.** nadsprednika v pokroju in bivšega vodjo brzojavnega urada direktije drž. žel. v Ljubljani, Stefana Skrbinička, se vrši v četrtek, dne 11. t. m. v frančiškanski cerkvi ob sedmi uri zjutraj.

Iz Celja

— **Ljudsko vseučilišče.** V nedeljo 7. t. m. ob 11. uri dopoldne je predaval urednik g. Friderik Golob iz Maribora o »Pan-evropici«. Predavanje je bilo zanimivo. G. predavatelj je »ital kulturna, gospodarska in socialna stremjenja v evropski zgodovini, podal splošen pregled svetovne politike in razložil ozadje in cilje panevropskega gibanja. Predavanje je bilo srednje obiskano. Predavatelj je za svoja izvajanja žel živahno pritrjevanje.

— **Sport.** Nogometna tekma za prvenstvo v celjskem okrožju se je vršila v nedeljo med Atletiki in SK Celje. Zmagali so Atletiki v razmerju 6:3.

— **Obrtno nadaljevalna šola v Celju** je pričela s poukom prvo nedeljo v oktobru. Do danes je vpisanih in obiskuje šolo skupno 407 vajencev in vajenk.

— **Izredni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in združenj za Slovenijo** se bo vršil v Celju v četrtek 18. novembra ob 11. uri popoldne. Istega dne bo ob 10. uri dopoldne v Celjskem domu konferenca trgovskih gremijev in združenj, na kateri se bo razpravljalo o predlogih za izpremembo zveznih pravil.

— **Celjsko pevsko društvo** je zopet pričelo s pevskeimi vajami. Prve vaje se je udeležilo 50 pevcev in pevk, kar daje zagotovo za lep razvoj zbora. Prihodnja pevska vaja bo v eredo ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

— **Občeslovensko obrtno društvo v Celju** ima v petek dne 19. t. m. izredni občni zbor ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Na sporedu je sprememba pravil, izvolitev častnega člana in raznoštosti.

— **Martinov večer** priredi Občeslovensko obrtno društvo v soboto 13. t. m. zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

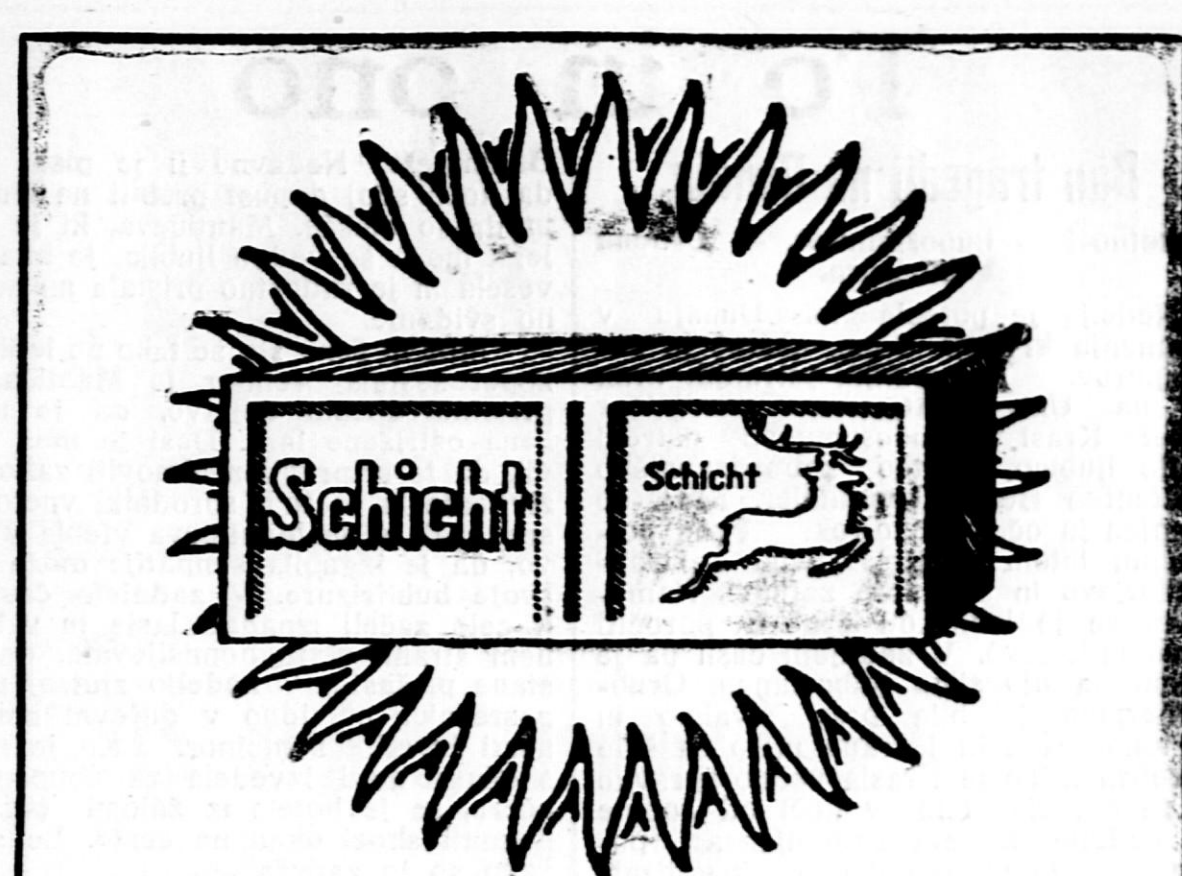
Iz Maribora

— **Zanimiva rassodba mariborskega stanovanjskega sodišča.** Veleposelnik dr. Franz je v svojem poslopu na Glavnem trgu, kjer ima prostore tudi »Velika kavarnica«, oddal neki stranki prazno, petosobno stanovanje brez stanovanjskega urada. Stanovanjsko sodišče v Mariboru je sedaj to oddajo razveljavilo, ker se je postavilo na stališče, da razpolaga s stanovanji še vedno le sodišče in sicer v tem slučaju s štirimi sobami, dočim se le s peto sobo lahko razpolaga lastnik sam. To postopanje se uteleljuje z določbo novele k stanovanjskem zakonu, ki pravi, da ima hišni posestnik pravico, strankam, ki imajo večja stanovanja od štirih sob, eno sobo odvzeti. Proti odloku stanovanjskega sodišča je prizadeti lastnik vložil pritožbo na stanovanjsko sodišče II. stopnje v Zagrebu. Rassodba bo principijelnega značaja in bomo o njej še poročali.

— **Dajte nam luč!** Železniška kolonija, ki jo je zgradila svojčas uprava južne železnice, tvori danes del mesta, vendar pa je tako mahoveško zapuščenca, kot da gre za kako hrbevoško vas. Nima niti kanalizacije niti vodovoda in ne električne razsvetljave. Prizadeti občani že dolgo prosijo in moledujejo, toda doslej zaman! Občina na svoje stroške ne more ugoditi tem zahtevam, ker je cela kolonija last železnice, železniška uprava pa doslej na tozadevne vloge sploh ni dala nikakega odgovora. Sedaj se je občina obrnila direktno na prometno ministrstvo. Obrnila razsvetljava je v tem delu bolj potrebna, ker tvorijo sedaj nerazsveteljene ulice pravo zatočišče raznih temnih elementov.

— **Inspekcija javne bolnice.** V soboto popoldne je obiskal mariborsko javno bolnico pomočnik ministra za narodno zdravje v spremstvu sanitetnega šefa ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani. Ogledal si je vse naprave zavoda. Ob tej priliki so mu merodajni činitelji ponovno obrazložili potrebo mariborske bolnice, ki v sedanjih razmerah ne zadošča več zahtevam časa in je primerno povečanje in razširjenost posameznih oddelkov nujno potrebna.

— **Novo industrijsko podjetje v Mariboru.** Te dni je nakupila znana nemška tovarna podjetnega pravnika dr. Oetker tovarniško poslopje tvrdke J. Reich. Podjetje namerava osnovati v teh prostorih moderno urejeno tovarno, ki bo zalagala s svojimi izdelki poleg Jugoslavije tudi vse ostale balkanske države.

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN.“

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: »Tako je dobro, kakor Schichtovo«. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: »tako dobro, kakor«, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

Gospodarstvo

— **Brezposelnost v Jugoslaviji.** Centralno tajništvo delavskih zbornic v Beogradu je poslalo trgovinskemu ministru poročilo o gospodarskem položaju naše države. Kot prvi znatni pojav sedanjega gospodarskega stanja navaja veliko omejitvev in posledic dela v industriji, obrti in trgovini. Posledica tega je brezposelnost. Število brezposelnih se ne da točno ugotoviti, gotovo pa je, da znaša nad 100.000. Samo v Sloveniji je 15 tisoč brezposelnih industrijskih delavcev. Deloma si pomagajo brezposelni z izseljevanjem v Ameriko. Še več jih gre v Francijo, kjer je že okrog 100.000 naših delavcev. Okrog 10.000 naših rudarjev je na Westfalskem, mnogo jih je tudi v Belgiji. Vlada ne kaže nobene resne volje, da bi prisilila brezposelnim na pomoč in zavezila val izseljevanja, ki ne more roditi dobrih posledic.

— **Izvoz naše živine preko Pireja.** Zadnje dni so skušali naši izvozniki poslati našo živino po železnici v Pirej in sicer, ker je transport po morju predrag in ker je živina med transportom v nevarnosti, da zbolijo. Po morju od Soluna do Pireja se plača od ovna 14,50, od vola 60 drahem. K temu je treba prišteti še stroške za prekladanje, ki znašajo pri drobnici 20, pri goveji živini pa 100 drahem. Voznja traja 24 ur. Voznina po železnici pa znaša za drobnico 12—18, za govejo živino 100—140 drahem.

— **Moderna elektrarna v Kragujevcu.** V Kragujevcu nameravajo zgraditi veliko električno centralo, ki bo imela več lokomobil po 500 HP. Občina je pripravljena sprejeti v proračun vsako leto 500 tisoč Din tako, da bi bila amortizacija dolga v 10 letih končana.

— **Vinarski zakon.** Polejedelski minister je imenoval posebno komisijo, ki naj sestavi osnutek zakona o zaščiti vinogradnikov. V novem zakonu bodo določene stroge kazni za proizvajalce umetnega vina in za gostilničarje, ki mešajo vino z vodo.

— **Zakon o agrarni reformi v severnih krajih.** Minister agrarne reforme je imenoval komisijo, ki naj izdela osnutek agrarnega zakona za Vojvodino, Hrvatsko in Slovenijo. Predsednik je Josip Predavec.

— **Potovanje naših industrijalcev in trgovcev.** Iz Beograda poročajo, da je sklenila skupina industrijalcev in trgovcev odpotovati v decembru na Poljsko in Češkoslovaško, da se informira o industriji teh dveh držav in o delavskih plačah.

— **Prodaja lesa.** Dne 7. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji šuma v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje 296.000 m³ raznega lesa. — Podrobnosti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— **Carigrad — svobodno pristanišče.** Turška vlada namerava urediti v Carigradu svobodno pristanišče. Turška trgovska zbornica je dobila podatke o ureditvi svobodnega pristanišča v Hamburgu in Pireju in hoče urediti carigradsko pristanišče po vzorcu teh dveh.

— **Dobave.** Direkcija državnih železnice v Ljubljani sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe za dobavo treh omaric za vozne karte, za dobavo 10 ton bukovega oglja; do 12. novembra t. l. za dobavo 18 vrvi iz konoplje, za dobavo 600 kg mangankita, za dobavo 8800 kg modre galice, za dobavo 10 ton bukovega oglja, za dobavo raznih pil; do 16. novembra t. l. za dobavo 150 parov izoliranih spojin ter za dobavo 500 komadov šamotne opeke. — Predmetni pogoji so

na vpogled pri ekonomskem oddeljenju te direktcije. — Direkcija državnih rudnik v Velenju sprejema do 16. novembra ponudbe za dobavo 1 vagona portland - cementa ter za dobavo 50 bal strešne lepenke. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. novembra t. l. pri komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 320.000 kg ovs. Dne 7. decembra t. l. pri direkciji državnih železnice v Ljubljani glede dobave ekscentričnih gonilnih ročic za lokomotive, za dobavo 5000 kg obilnega jekla »Bork« za zakovne obroče. Podrobnosti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— **Cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu,** veljaven za dobo od 1. do 15. t. m., je objavljen v »Uradnem listu«, od 5. t. m.

— **Velik izvoz srbskega sadja.** Iz Beograda poročajo, da se letos sadje iz užičkega okoliša izvažava v veliki meri. Nekaj skupini izvoznikov je uspelo, da je sklenila kupiti za izvoz 100 vagonov jabolk v inozemstvo. Žal, pimanjkuje vagonov, da bi se izvoz v redu razvijal. Trgovska zbornica v Beogradu je zaradi tega podvela energične korake pri prometnem ministertvu, katero naj bi pospešalo večjo pozornost dobavi zadostnega števila vagonov.

Rjava dama zopet straši

Na Angleškem vzbujajo ogromno pozornost novica, da se v gradu kneza Townshenda v grofiji Norfolk zopet pojavlja prikazen »rjave dame«. Že precej let se o njej ni slišalo. Zdaj, ko je govoričica o njej zopet bujna, se obnavljajo tudi spomini na kapitana Marryata, popularnega in tudi pri nas znanega pisatelja fantastičnih romanov, ki je tekoma svojega bivanja na gradu v posetih pri knezu Townshendu parkrat srečal »rjavo lady«.

Marryat opisuje prikazen kot majhno skromno damo, oblečeno v rjavo toaleto z enostavnimi rmenimi obšivi. Srečaval jo je zvečer v koridoru. Tiho je šla mimo in izginila za ogledom. Ali nekega večera je pri srečanju tako satansko nacmerila obraz, da je kapitan Marryat potegnil pištolo in brez premisleka ustrelil vanjo. Prikazen se je takoj razblinila v temini, krogla pa so pozneje našli v podbojnih vratih.

Odlej je Marryat vsako noč imel pištolo na nočni omarici. V sobi, kjer je spal, je namreč visela podoba zagonetne »rjave lady« in Marryat je bil vselej pripravljen na njene skrivnostne posete. Njegovo bivanje na gradu je bilo kmalu zagrenjeno, četudi ni poznal strahu. Par dni po streljanju je tudi on sledil ogledu ostalih gostov, ki so po njegovem pripovedovanju urno zapustili grad.

Pred par dnevi je »rjavo damo« srečal najmlajši sin kneza Townshenda. Stopal je s svojim šolskim tovaršem po stopnicah, nenadoma pa se zastrmel in pohitel k materi v salon z vzklikom: »Mati, srečal sem rjavo lady! Prav tako je, kakor na naši skliki!«

Mati, kneginja Townshend, je napram celi storijski skeptična in izjavlja novinarjem: »Mene bi prav veselilo, če bi se kdaj srečala z rjavo lady. Pogovor z njo bi bil gotovo interesanten. Nikoli me ne vznemirja bojazen, da kdaj tudi jaz ugledam prikazen. Čemu tudi? Danes mora vsaka plemiška hiša z lastno zgodovino imeti svojega hišnega in obiteljskega duha.«

Stara lady je menda najpametnejša oseba v duhovskem gradu.

Senzacija!

imenitna moderna salonska veselolga!

Senzacija!

DEVIŠKA SUZANA
HURA VALENCIJA!

Veselo. Zabavno. Moderno. Duhovito. Originalno. Elegančno. Razkošno i. t. d.
Najboljša veselolga sezije 1926—27.

VALENCIJA!

VALENCIJA!

VALENCIJA!

VALENCIJA!

LILLIAN HARVEY, Vili Fritsch, Hans Junkermann, Albert Paulig
DANES! DANES! DANES! DANES! DANES! DANES! DANES!
Najnovejši pariški, berlinski in dunajski slagerji

DANES! Predstave ob: 4., 6. pol., 8. in 9. ur. DANES!
Preskrbite si pravočasno vstopnice! Telefon 124.

ELITNI KINO MATICA, najuglednejši kino v Ljubljani!

To in ono

Dan tragedij na Dunaju

Koketnost in ljubosumnost. — Usodna bubifrizura.

Nedelja je potekla na Dunaju v znamenju krvavih dram, nesreč in samomorov. V zgodnjih jutranjih urah je na Universitätsstrasse gostilničar Josef Kralj iz ljubosumnosti ustrelil svojo ljubico, 28letno zobozdravniško asistentko Berto Grubmüller. Kralj je oženjen in oče treh otrok. Pred pol-druhim letom se je seznanil z Grubmüllerjevo in se vanjo zaljubil. Name-raval se je ločiti od žene in poročiti Grubmüllerjevo. V zadnjem času pa je postal na njo silno ljubosumen. Grubmüllerjeva je bila prav živahno in pošteno dekle in je rada malo za šalo koketirala. To je Kralja vedno spravilo iz ravnotežja. Tudi v noči od sobote na nedeljo, ko sta zaljubljenca »pokrokal«, je Grubmüllerjeva koketirala z nekim bančnim direktorjem. Ko sta odhajala, ji je Kralj zato očital nezvestobo. Dekle ga ni hotelo radi tega vzeti s seboj, Kralj pa je v napadu divje jeze potegnil samokres in oddal na Grubmüllerjevo tri strele, ki so vsi zadeli. Prepeljali so jo sicer takoj v najbližnjo bolnico, kjer pa je kmalu podlegla poškodbam. Kralj je bil prijet in izročen sodišču.

Drug sličen tragičen slučaj se je pripetil v okraju Margaret. V nedeljo ponoči je v kavarni Heller 24letni pomožni delavec Josip Richter v prepiru z nožem zabodel svojo prejšnjo ljubico Štefanijo Nawarik. Zadel jo je v stegno in ji prerezal žilo odvodnico. Nawarikovo so prepeljali takoj v bolnico, kjer pa je radi prevelike izgube krvi umrla. Po storjenem zločinu je Richter pobegnil, a so ga prišli v njegovem stanovanju. Zagovarja se, da se prav nič ne spominja, ker je bil pijan. Izročili so ga sodišču.

»Bubifrizura« je v nedeljo na Dunaju zahtevala novo žrtev. Iz okna III. nadstropja je skočila 43letna Avgusta Mantič, ločena žena višjega policijskega svetnika. S težkimi poškodbami je obležala na dvorišču, nakar so jo prepeljali v bolnico v Wieden. Kmalu po prevozu je nesrečnica podlegla poškodbam. Vzrok, ki je pognal ženo v smrt, je precej neznana. Mantičeva je bila že šest let ločena od svojega moža, višjega policijskega svetnika v

Budimpešti. Nedavno ji je pisal mož, da hoče svoj dopust prebiti na Dunaju in da jo obišče. Mantičeva, ki je svojega moža še vedno ljubila, je bila vsa vesela in je radostno pristala na zopetno svidenje.

Mož in žena sta se tako po letih res zopet sestala, vendar je Mantičeva neprijetno dirnilo dejstvo, da je imela žena ostrižene lasje. Dasi je mož izjavil, da je pripravljen obnoviti zakonsko življenje in so tudi sorodniki vneto posredovali, si je Mantičeva vtepla v glavo, da je izgubila simpatije moža radi svoje bubifrizure. V zadnjem času so ji celo začeli izpadati lasje in v blaznem strahu si je domišljevala, da postane plešasta. V nedeljo zjutraj pa je nesrečnica očividno v duševni zmedenosti izvršila samomor. Ko je njena sivolasa mati izvedela za obupen čin hčere, se je hotela iz žalosti istotako pogrti skozi okno na cesto. Le s težavo so jo zadržali.

Med krajema Wiener Neudorf in Siebenbrunn se je v nedeljo zvečer dogodila huda avtomobilska nesreča. Luksuzni avto se je zaletel na cesti v težak tovorni avto in se prevrnil. Pri nesreči je bilo pet oseb precej težko ranjenih in so morali vse prepeljati v bolnico.

Radio v čeških vlakih

V soboto je bil zaključen drugi del poizkusov z radiobrzojavom v vlaknu na progi Brno - Přerov. Poizkuse so delali na podlagi izkušenj, ki jih ima z radiobrzojavom v vlakih avstrijska železniška uprava, ki je uvedla radio na treh progah. Družba, ki ji je bila poverjeno postaviti v brzovlak antene, si je izgovorila, da morajo biti dotični vagoni razsvetljeni s plinom, kajti motor, ki se rabi v modernih brzovlakih za električno razsvetljavo, moti ozračje tako, da sprejemanje radioveljstev sploh ni mogoče. Dostop v vagon z antenami ima v Avstriji vsak potnik, ki plača režijski prispevek v znesku enega šilinga.

S tehnične strani so bili brnski poizkusi zelo zanimivi, osobito za preizkušnjo anten, vpliva zračnih valov itd. Kompletno instalacijo je prevzela domača tvrdka Radion. V vsakem kupeju je bilo slušalo. Izborno so se obnesle mokre anode baterije Durabilt, ki so jih šele nedavno uvedli v radio-prometu. Dokler je vlak stal na brnskem

kolodvoru, so se slišali radio - koncerti dobro, dasi so motorji bližnjih tovarnih motil ozračje. Po odhodu vlaka je bilo motenje ozračja tako veliko, da so antene odpovedale. Inženjerji so ugotovili, da so krivi motorji v vagonih. Ko je privozil vlak v bližino elektrarne, se je spremenilo motenje ozračja v močno bobnenje. Antena na strehi vagona ni več funkcionirala, pač pa se je dobro obnesla antena v vagonu. Ko so električne motorje odstranili, so se slišali radio - koncerti zelo dobro. Reproduciral so Dunaj, Brno, Prago, Berlin in Vratislavo. Na povračku so funkcionirali aparati še bolje. Na vseh postajah so čakale množice radovednega občinstva, ki so si hotele ogledati prvi radio v vlaknu.

Žrtev ljubezni

Nedavno smo poročali o ljubavnem razmerju angleškega admirala Nelsona in lady Hamilton. V isto kategorijo spada tudi ljubezven angleškega pisatelja Thomasa Carlylea do Jane Welsh, zelo talentirane devojke. Že kot 9 letna deklica je Jana prevajala Virgila. V zgodnji mladosti je pridno študirala francoščino, italijanščino, latinščino in matematiko in sicer iz ljubezni do znanosti. Učiti se ji prav za prav ni bilo treba, ker je bil njen oče zelo bogat. Ko je bila stara 18 let, ji je oče umrl in tedaj je cutila, da je izgubila edinega človeka, ki mu je lahko zaupala. Kmalu je pa spoznala Carlylea, in sicer na zelo originalen način. Seznanil jo je z njim neki njen oboževatelj, ki niti slutil ni, da mu jo prevzame.

Njene socijalne razmere so bile različne. Jana Welsh je bila lepa in bogata, vajena živeti razkošno, dočim je bil Carlyle skromen pisatelj, ki je živel samo od svojega dela. Toda Jana je našla v njem svoj ideal. Spočetka ni hotela o ljubezni nič slišati. Pisala mu je opetovano, da ostane vse življenje njegova dobra prijateljica, da pa o ljubezni ne more biti govora. Toda prijateljstvo med žensko in moškim je vedno problematično in tako je tudi Jana naposled podlegla svojemu spolu. Ker se je bala, da bi utegnil Carlyle vzljubiti drugo, je pristala na poroko in srečna poročenca sta se preselila v provinco, kjer je Jana vzorno vodila gospodinjstvo. Kmalu je Carlyle zaslovel kot eden najboljših angleških pisateljev. Obsulj so ga z bogastvom in slavo. Toda Carlyle nikoli ni zvedel, kolike žrtve je doprinesla zanj Jana. Šele po njeni smrti je našel dnevniki in izvedel, da se je odrekla vsemu, samo da ustreže nje-

mu. Zapustila je odlično družbo in čare veleznestnega življenja ter šla za njim v provinco, kjer je bila vedno sama. Carlyle jo je našel mrtvo, ko se je vrnil s triumfalne turnee po Skotskem.

Tvrdka Fleissig - Rubinstein

Iz Zateca (ČSR) poročajo o aretaciji obeh članov praške tvrdke Fleissig in Rubinstein. Omenjena tvrdka je predlagala svojim dobaviteljem v Lipskem 50% poravnavo. Dobavitelji so poslali v Prago zastopnike, da se prepricajo o finančnem stanju tvrdke. Preiskava je dognala, da so v tvrdki knjige nalašč tako vodili, da imovinsko stanje sploh ni bilo razvidno. Pač pa so kmalu ugotovili, da so lastniki po-neverili večje zneske. Dolgovi tvrdke Fleissig - Rubinstein so znašali nad tri milijone Kč, dočim so bila aktivna neznatna. Zastopniki dobaviteljev so na podlagi teh ugotovitev vložili tožbo in sodišče je odredilo aretacijo lastnikov zavožne tvrdke.

Fleissig in S. Rubinstein sta se naselila po vojni v Zatecu, kjer sta ustanovila trgovino s kožuhovino. Začetek je bil zelo skromen. Šele pozneje sta svoj obrat razširila in prenesla glavno trgovino v Prago. Rubinstein je poljski žid, ki je prišel med vojno v Zatec kot begunec. Niti on, niti Fleissig ni imel premoženja. Kako si jima moglo solidne tvrdke zaupati toliko blaga, še ni pojasnjeno. Zadržne čase je hotela tvrdka vnovčiti čim več blaga in zato je prodajala kožuhovino pod lastno ceno. Sodišče je vse še nerazprodane zaloge kožuhovine zaplenilo, toda lipski dobavitelji so kljub temu izgubili težke stotisočake.

Polom plizenske banke

Že od avgusta so krožile po Plzni vesti, da je banka Karla Vodičke v velikih denarnih stiskah. Lastnik ni vračal vlagateljem niti vrednostnih papirjev, ki so bili vnaprej plačani. Upniki so postajali nestrpni, začeli so se zbirati in posvetovati in kmalu se je raznesla vest, da je Vodička bančni denar po-neveril. Banka ima 1.400.000 Kč dolgov in komaj 200 tisoč terjatev, ki pa večinoma niso likvidne.

Ko so upniki dobili točne informacije o stanju banke, so poizkusili s sanacijo. Šlo je za to, da bi vsaj rešili prodajalno sreč razredne loterije, ki jo prevzel nominalno neki vojni invalid. Vodička je sprejel za srečke razredne loterije kavcijo v znesku 170.000 Kč, ki jih je

spravil v žep. Naposled so upniki uvideli, da je vsaka sanacija banke zaman in zato so Vodičko ovdarili. V soboto ga je policija aretirala. Pri aretaciji so zaplenili vsa korespondenca in revol-ver. Vodičko so izročili okrajnemu sodišču.

X. Najmanjši človek na svetu umrl. V Angliji je te dni umrl v starosti 47 let Alfred Brodford, ki je slovel kot najmanjši mož na svetu. Pokojni je bil le 42 cm visok. Navduševal se je rad za umetnost in je bil dober pevec. Mali Liliputance je pel na koroške cerkve. Često so ga spravljali v razne cirkuse in panoptike, da bi se pridučil pred ljudmi in mu ponujali za to lepe vsote, a je vse ponudbe ogorčeno odklanjal in ostal zvesto pri svojem skromnem življenju v domači vasi.

X. Koliko javnih nameščenecv ima Avstrija. Neka dunajska statistika pravi, da je v Avstriji 350.000 državnih uradnikov, in upokojencev ter okoli 400.000 deželnih in občinskih uradnikov. K temu številu je treba prišteti še družinske člane in iz tega dobimo račun, ki pravi, da redi Avstrija nad 1.800.000 ljudi, ki so v javni službi ter žive direktno ali indirektno od davkov, ki jih plačuje ljudstvo.

Deviška Suzana

Danes ob: 4, 1/2, 1/8, 9.

Elitni Kino Matice

Barvne trakove, ogljeni, poveščeni, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6 Telefon 980

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš nepozabni, iskrenoljubljeni oče, stari oče, tast in stric, gospod

Ivan Zupančič

tovarnar metla in hišni posestnik

po daljši, mučni bolezni v torek, dne 9. novembra t. l. ob dveh zjutraj v 66. letu svoje starosti nenadoma boguvdano preminil.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 11. novembra 1926 ob polu treh popoldne iz hiše žalosti, Kersnikova ulica 3. na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 9. novembra 1926.

Zalutujoči ostali.

V ponedeljek, dne 8. novembra 1926 ob 13 1/4 mi je v 75. letu svoje starosti umrl moj oče

Miha Ažman

vpokojeni strojevodja drž. žel. in hišni posestnik

v Ljubljani, Masarykova cesta 32, od koder bo v sredo, dne 10. novembra 1926 ob pol 3. uri popoldne pokopan na pokopališču pri Sv. Križu.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 9. novembra 1926.

Dr. Josip Ažman.

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković BEOGRAD

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste daje najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načrt z navodilom pošljem vsakemu brezplačno. 421-1

Sebarien

mladu, vješto, pošteno, 18 do 25 godina staru, vrlo snažnu i čistu neka govori slovenski, nemacki za malu obitelj, vrlo dobra kuca - Ponude na Schwarz drug. Zagreb. Preradovičeva ul. 1

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica "Musiška cesta 10" "Gospodarski dvorščak" "Kavarni Europa"

Se priporoča. - Izvršitev točna, cene zmernice 87-1

Išče se lokal za pisarno

v centru Ljubljane

(tri večje ali 4 manjše sobe) za 1. feb. 1927, event. se kupi hiša s prostimi pisarniškimi lokali. Ponudbe pod "Prima" na upravo, kjer leži naslov reflektanta.

Najnovejši opakihi izum petrolejska plinska svetiljka, "AIDA" z Aruro žarnico

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorščakov, vrtov itd. "AIDA" je prikladna za najmanjše in največje prostore. - Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARCO i drug

AGREB, Preradovičeva ulica. Išče mo zaupne zastopnike. - Zahtevajte takoj prospekt! -

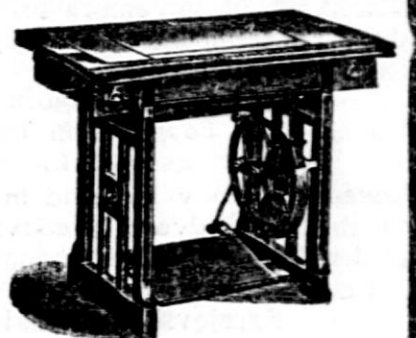
Najboljša KOLESAR SO GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom JOSIP PETELINC, Ljubljana, in industrijo. Pouk šivanja in umetnega vezanja brezplačen.

NAJNIZJE CENE

TUDI NA OBROKE!

Stavbne parcele

se oddajo tako na lepem, suhem, peščenem terenu ob Linhartovi ulici in za Bežigradom. - Vpraša se: "Hera", stavbna reg. zadruga z o. z. v Ljubljani. 3179

Moška suknja

(zimski) za srednjo postavu - takoj naprodaj. - Ponudbe pod "Tisoč dinarjev/3199" na upravo "Slov. Naroda".

Majhna hišica

na Gorenjskem ob železnici, velik vrt in nekaj zemljišča takoj naprodaj. - Ponudbe pod "Hišica 3200" na upravo "Slovenskega Naroda".

Spalna oprava

kompletna, iz mehkega lesa ter železna postelja - ugodno naprodaj. - Ponudbe pod "Spalnica 3201" na upravo "Slovenskega Naroda".

Trg. pomočnik

vojaščin prost, izurjen v mešani trgovini - želi premeniti sedanje mesto. Gre tudi na deželo - Ponudbe pod "December 1926/3198" na upravo "Sl. Naroda".

Vrednostne papirje

predvojne, vseh vrst, tu in inozemske, drž. dež. mestna posojila, železniške obligacije, prioritete, rente, srečke itd. - kupuje najkvalitetneje - "YERCO", komercijalna družba, Ljubljana. Kongresni trg 9 (na voglu Kino Matice). 3189

Kje se najbolje kupi, je brezdvoma znano

„Pri nizki ceni“ Ign. Žargi

Ljubljana, Sv. Petra cesta,

nudi cenjenim odjemalcem veliko izbero potrebščin za krojače in šivilje, veliko izbero nogavic in raznih površnih zimskih volnenih jopic ter razno moško, damsko in otročje perilo, svilenih samovoznic itd.

Po znižanih cenah.

11676

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalosno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabjeni sin in brat, gospod

Nande Okorn

abs. rer. com.

včeraj, dne 8. novembra 1926 ob 12. uri po težkem, mukopolnem trpljenju boguvdano preminil. - Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 10. novembra t. l. ob 4. popoldne iz državne bolnice na Zaloški cesti, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1926.

Ivan in Terezija Okorn, starši. Dušan in Bogo, brata - Reli, sestra, in vse ostalo sorodstvo.

1137